

Het project van 1963 voor de binnenrestauratie van Raymond M. Lemaire.

De liturgische inrichting als leidraad voor het herscheppen van de
gotische ruimte. Gewijzigde inzichten en noden geven het project
een andere koers in de jaren 1980

Madeleine Manderyck, Agentschap Onroerend Erfgoed

onroerend
erfgoed

ICOMOS
Vlaanderen - Brussel vzw

Foto KIK 1914-1918

INTERNATIONAL CHARTER FOR THE CONSERVATION AND RESTORATION OF MONUMENTS AND SITES (THE VENICE CHARTER 1964)

*IIInd International Congress of Architects and Technicians of Historic
Monuments, Venice, 1964.*

Adopted by ICOMOS in 1965.

Imbued with a message from the past, the historic monuments of generations of people remain to the present day as living witnesses of their age-old traditions. People are becoming more and more conscious of the unity of human values and regard ancient monuments as a common heritage. The common responsibility to safeguard them for future generations is recognized. It is our duty to hand them on in the full richness of their authenticity.

It is essential that the principles guiding the preservation and restoration of ancient buildings should be agreed and be laid down on an international basis, with each country being responsible for applying the plan within the framework of its own culture and traditions.

By defining these basic principles for the first time, the Athens Charter of 1931 contributed towards the development of an extensive international movement which has assumed concrete form in national documents, in the work of ICOM and UNESCO and in the establishment by the latter of the International Centre for the Study of the Preservation and the Restoration of Cultural Property. Increasing awareness and critical study have been brought to bear on problems which have continually become more complex and varied; now the time has come to examine the Charter afresh in order to make a thorough study of the principles involved and to enlarge its scope in a new document.

Accordingly, the IIInd International Congress of Architects and Technicians of Historic Monuments, which met in Venice from May 25th to 31st 1964, approved the following text:

DEFINITIONS

Article 1.

The concept of a historic monument embraces not only the single architectural work but also the urban or rural setting in which is found the evidence of a particular civilization, a significant development or a historic event. This applies not only to great works of art but also to more modest works of the past which have acquired cultural significance with the passing of time.

Article 2.

The conservation and restoration of monuments must have recourse to all the sciences and techniques which can contribute to the study and safeguarding of the architectural heritage.

Article 3.

The intention in conserving and restoring monuments is to safeguard them no less as works of art than as historical evidence.

Prof. Raymond M. Lemaire (1921-1997)

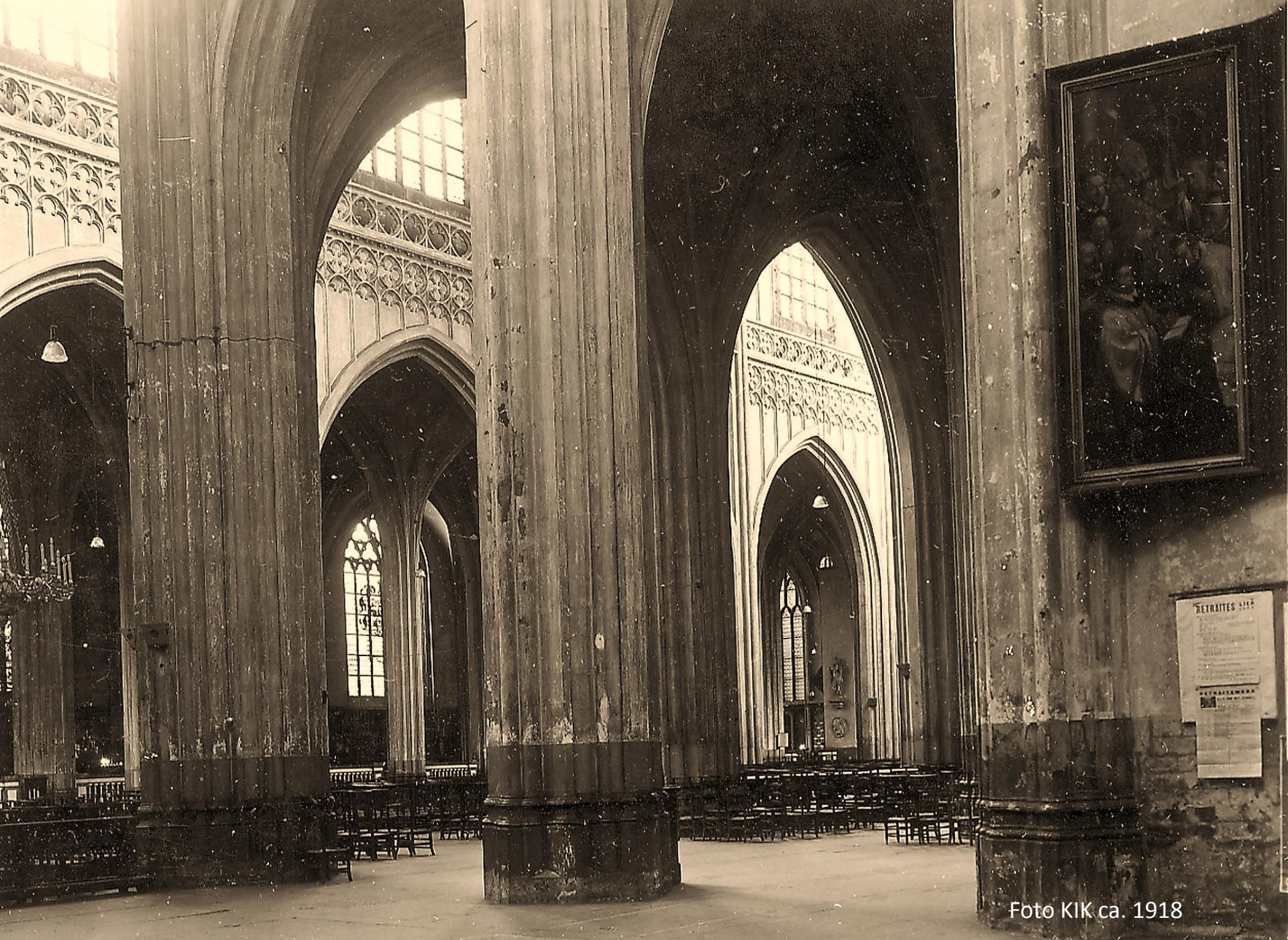

Foto KIK ca. 1918

Foto KIK ca. 1900

J. DE VOOGHT
PASTOOR-DEKEN

ANTWERPEN, 18 sept
SINT PIETERSTRAAT 1

03. 32. 92. 66

-Lands-ma be

Aan de Heer E.M. LEMAIRE,
Professor aan de Universiteit,
Beukenlaan 15,
Hverlee.

-olys: *Uitnodiging*

Professor,

met U een onderh
van onze Kathedr

volgende week mo
genheid. Zo U me
kunnen ontvangen
dan zou ik ook d
kunnen regelen.

hartelijk voor d
mijn verzoek en l

KATHOLIEKE UNIVERSITEIT
TE LEUVEN

HOGER INSTITUUT
VOOR OUDHEIDKUNDE
EN KUNSTGESCHIEDENIS

Ziel de besta

Kooro

Devar

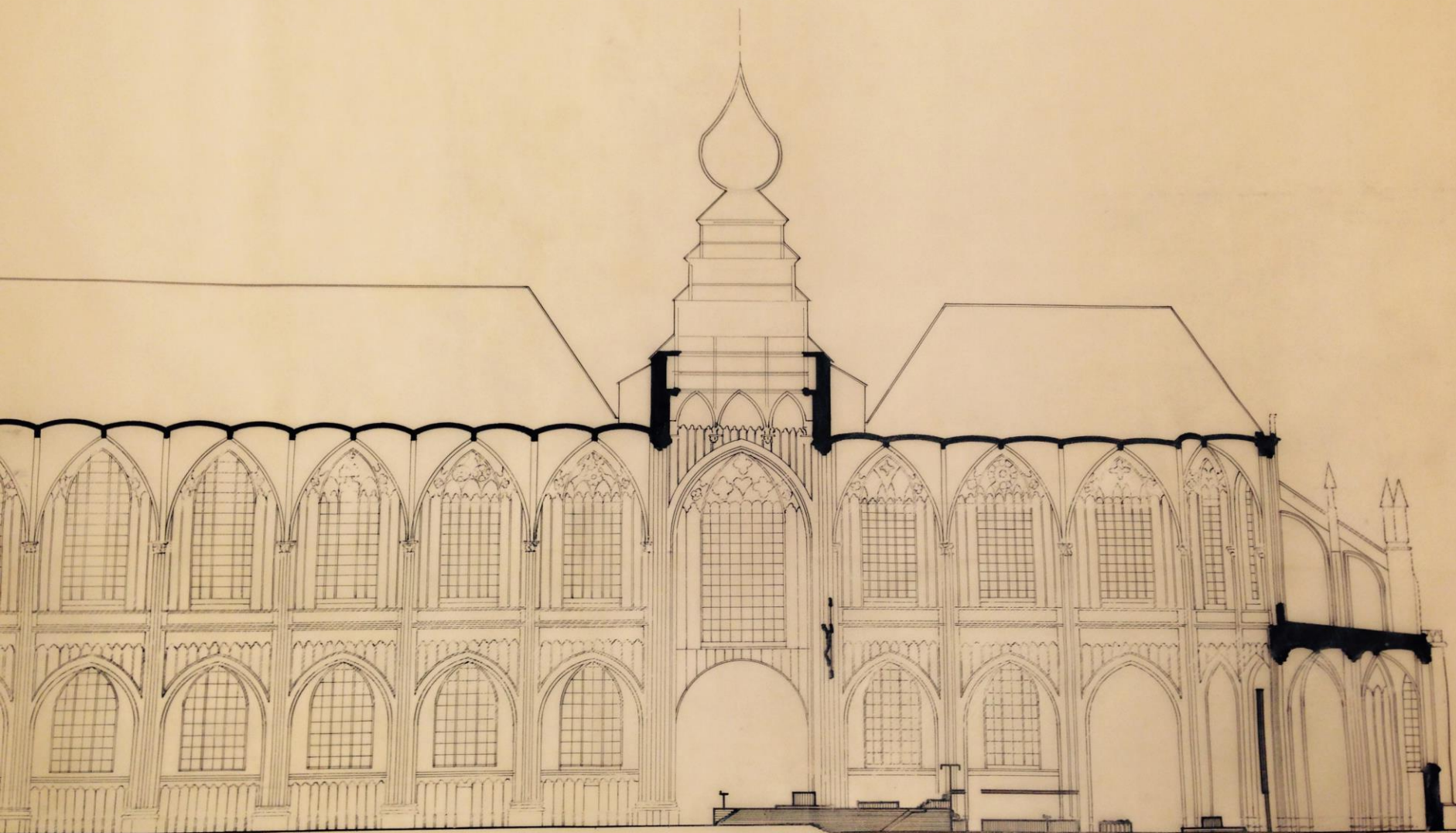
*De volgende b
eul Halle, op*

*ontvangen via afd. Daks
mei 1967*

*Prof. Dr. R.M. Lemaire
17. XII. 1963*

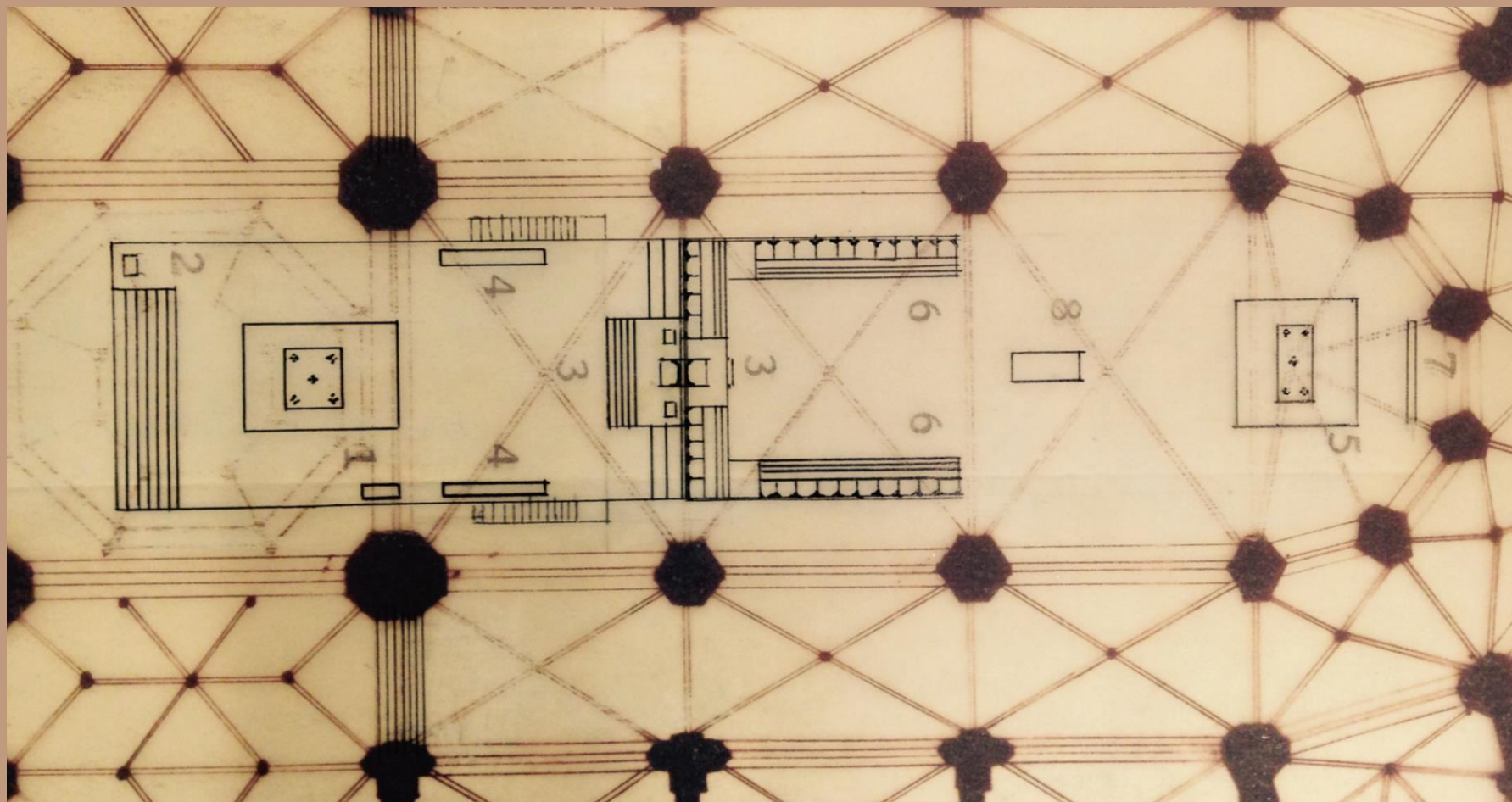
NOTA OVER DE HERINRICHTING VAN DE
ONZE - LIEVE - VROUW KATHEDRAAL
TE
ANTWERPEN.

[Handwritten signature]

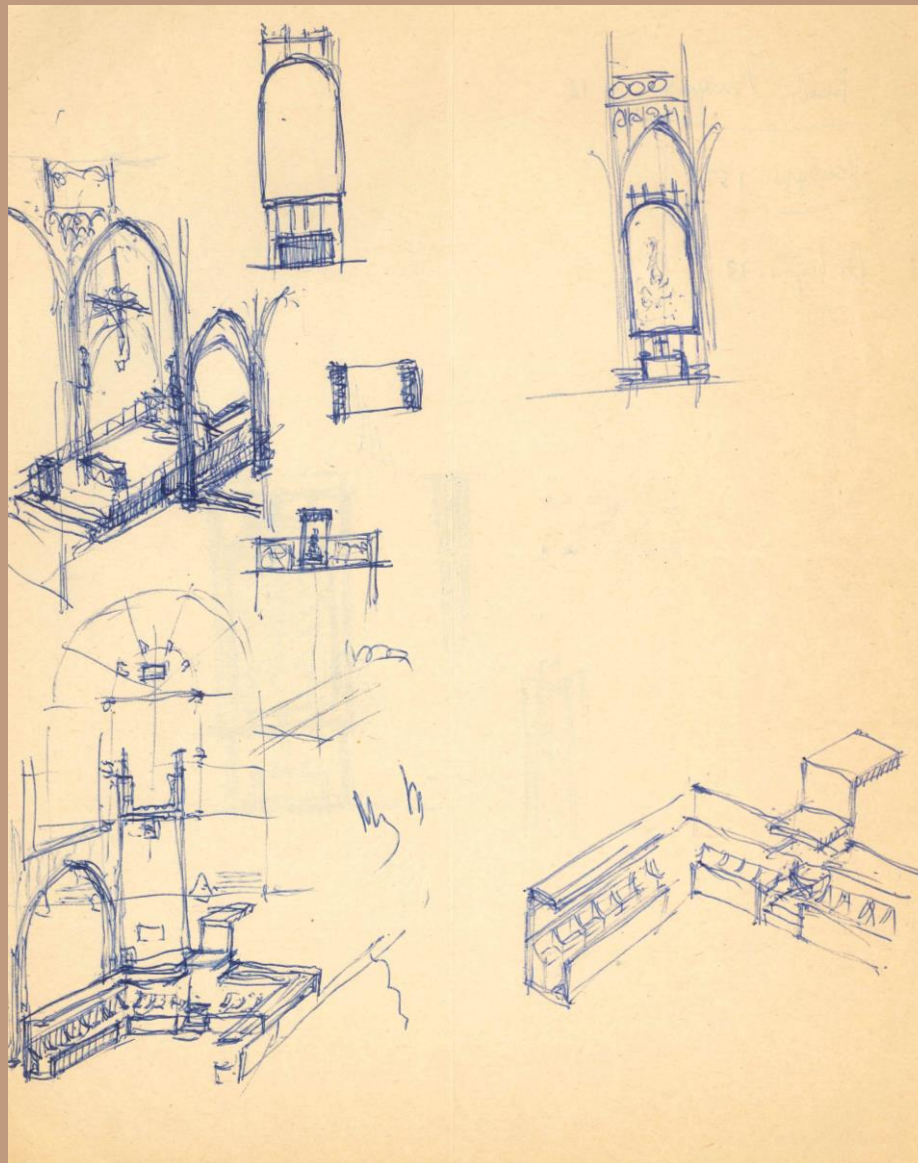

KU-Leuven, Universiteitsarchief, Fonds Raymond M. Lemaire
Tekening op kalkpapier.
Voorstel herinrichting koor en viering, 1963

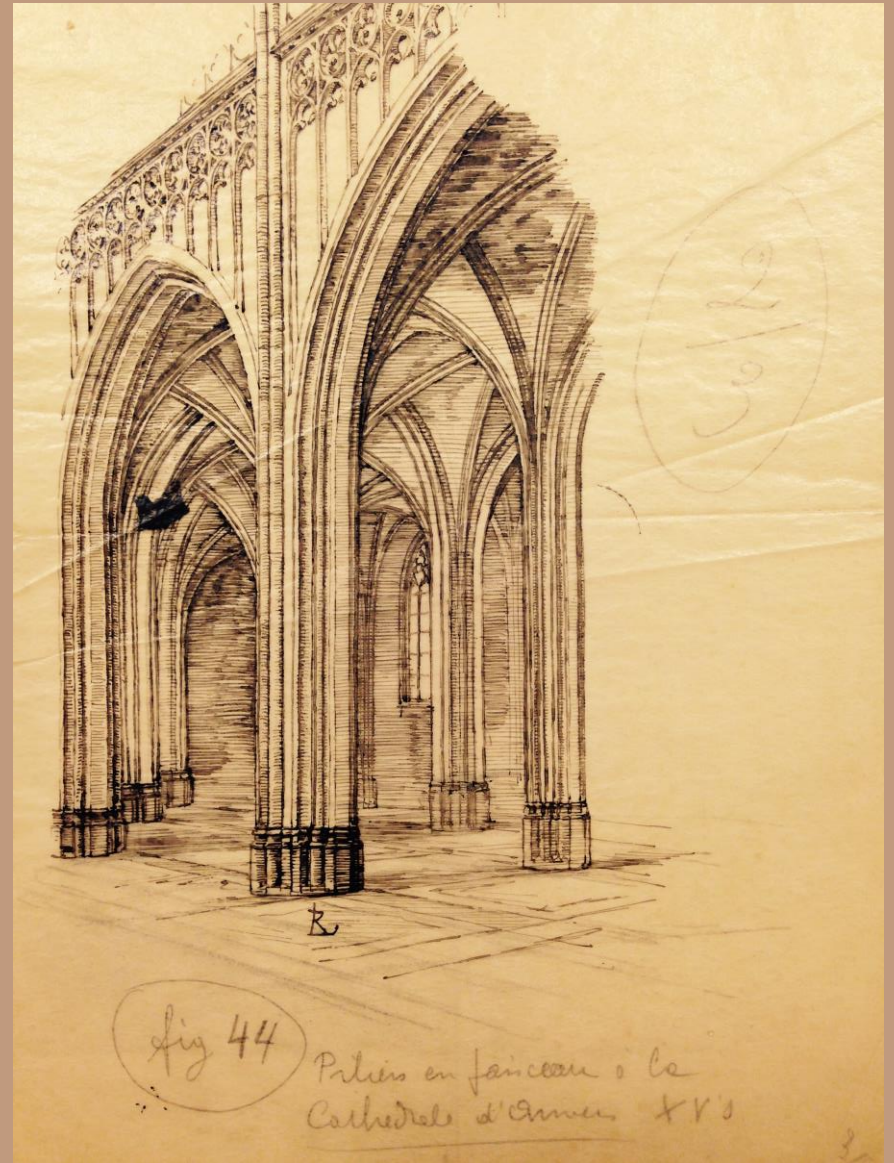

- 1 hoogaltaar
- 2 legile
- 3 bisschopszetel
- 4 banken: priesters en misdienaars
- 5 kapittelkoor: altaar
- 6 kanunnikengestoelte
- 7 heropstelling "O.L.V. hemelvaart"-schilderij/P.P. Rubens
- 8 heropstelling graftombe Isabella van Bourbon

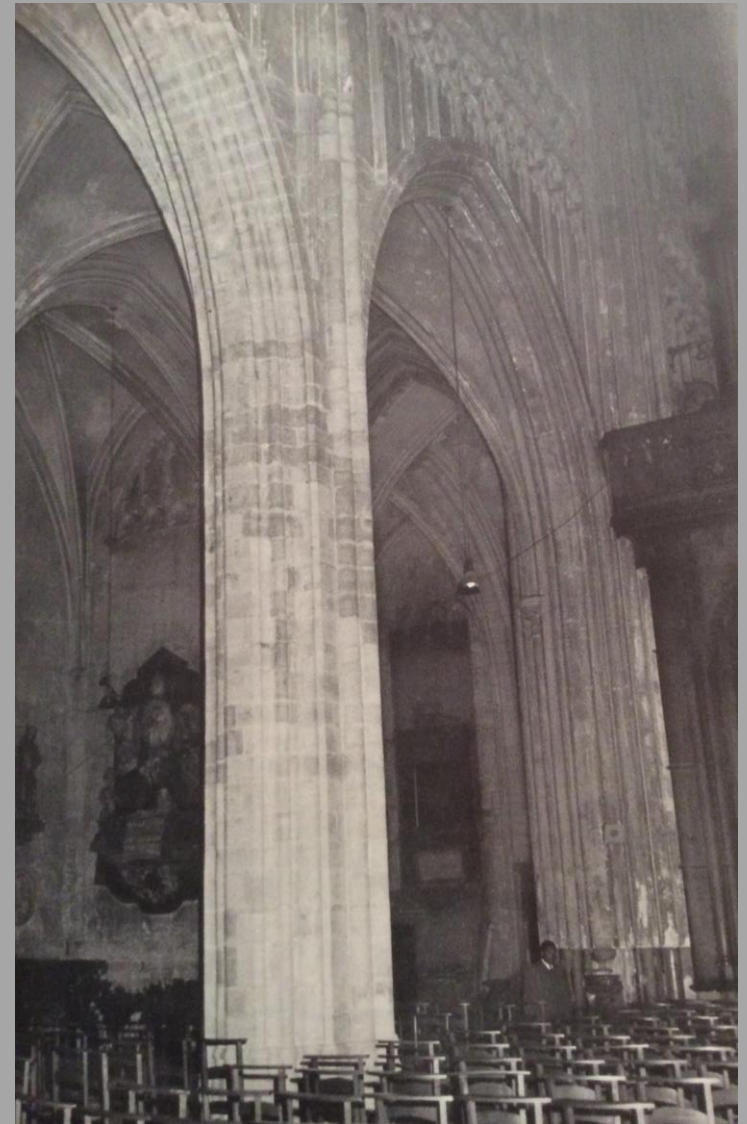

KU-Leuven, Universiteitsarchief, Fonds Raymond M.
Lemaire
Kogelpen op papier.
Schetsen voor de bemeubeling van het koor, 1963

KU-Leuven, Universiteitsarchief, Fonds Raymond M. Lemaire
Pen op kalkpapier.

De Antwerpse hoofdkerk als gotische kerk. Tekeningen van Kanunnik Raymond Lemaire 1944

Links: proefreiniging middenbeukpijler 1966

Rechts: proefrestauratie 1968

Foto uit J. Van Brabant, *Rampspoed en restauratie*, 1974

Schade middenbeukpijlers in 1976 met rechts gerestaureerde proefpijler
Foto APA

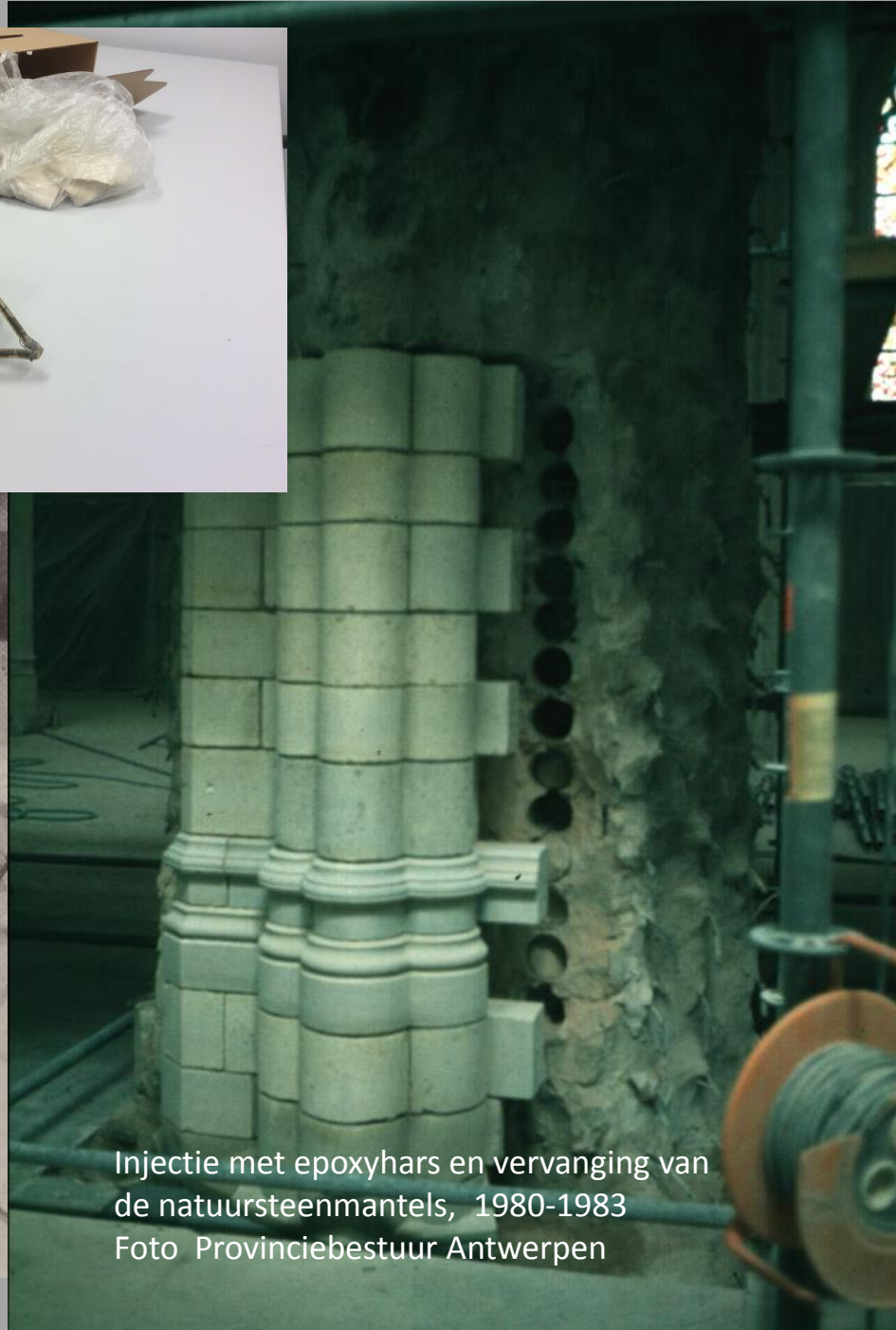

Fragmenten van een Lam-Godsmotief
op de zijbeukpijlers na zandstralen.
Foto APA, Archief Guido Derks

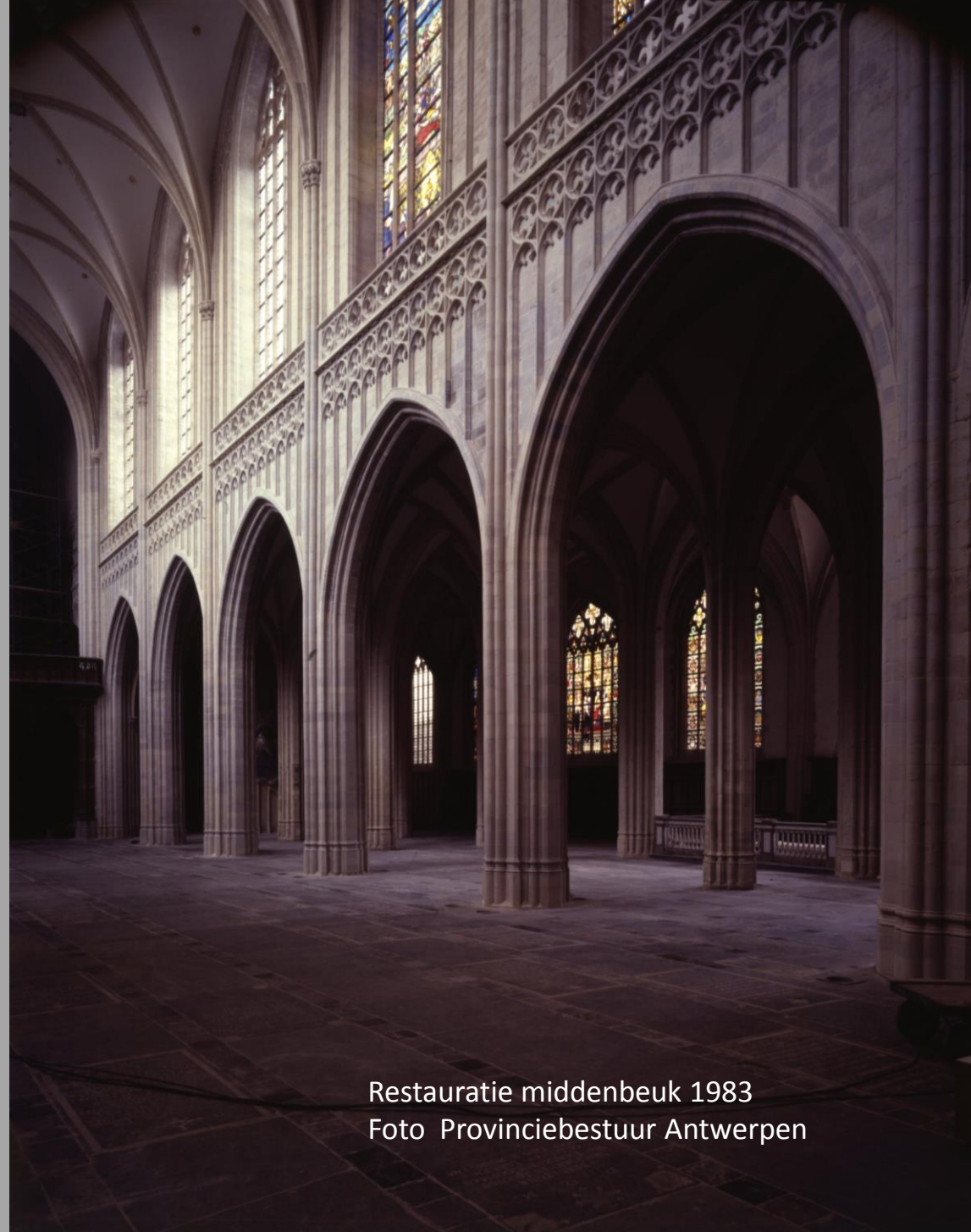

Restauratie en schade middenbeukpijlers,
1977

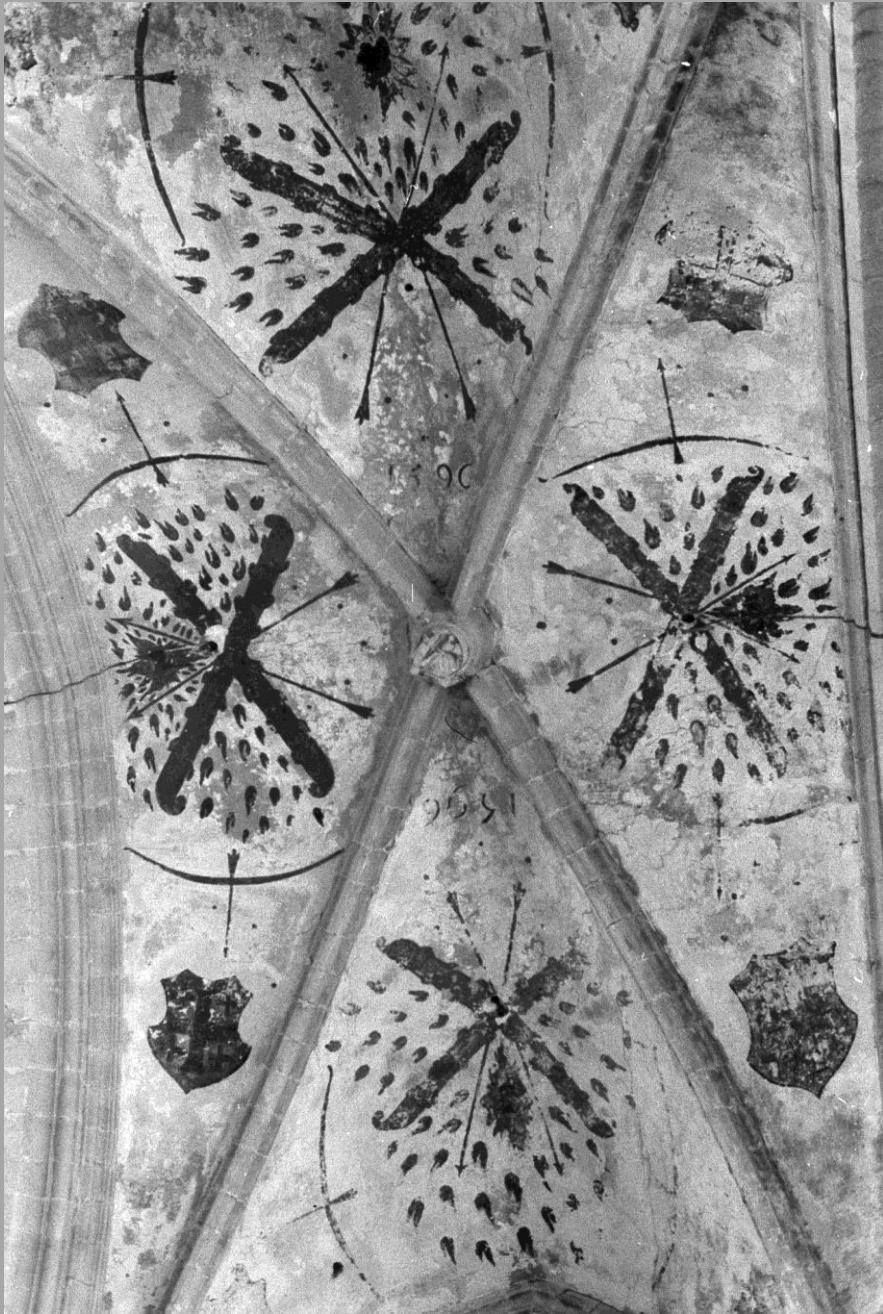
Foto Provinciebestuur Antwerpen

Injectie met epoxyhars en vervanging van de natuursteenmantels, 1980-1983
Foto Provinciebestuur Antwerpen

Restauratie middenbeuk 1983
Foto Provinciebestuur Antwerpen

Sluitsteen Sint-Jacob de Meerdere na zandstralen, 1978.
Foto APA Archief Guido Derks

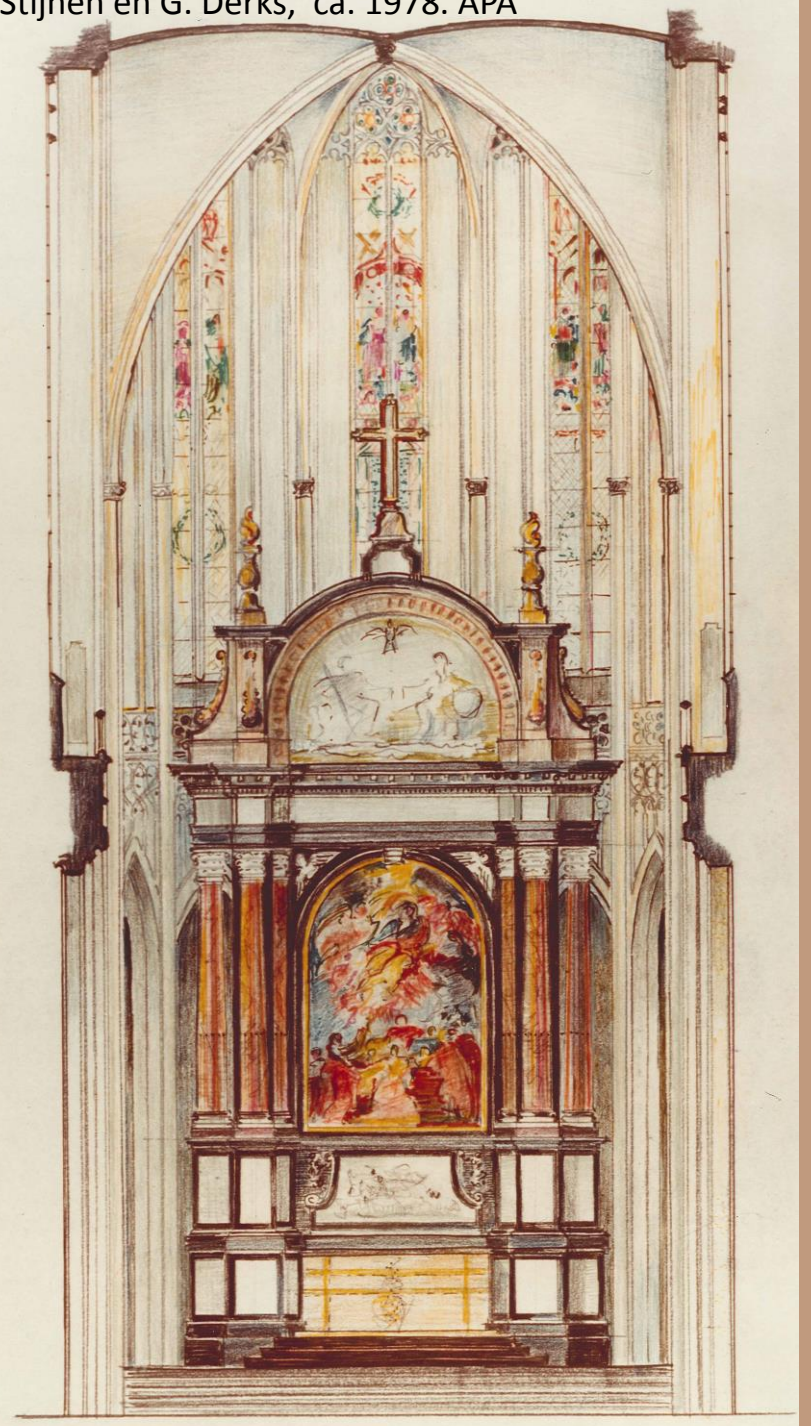
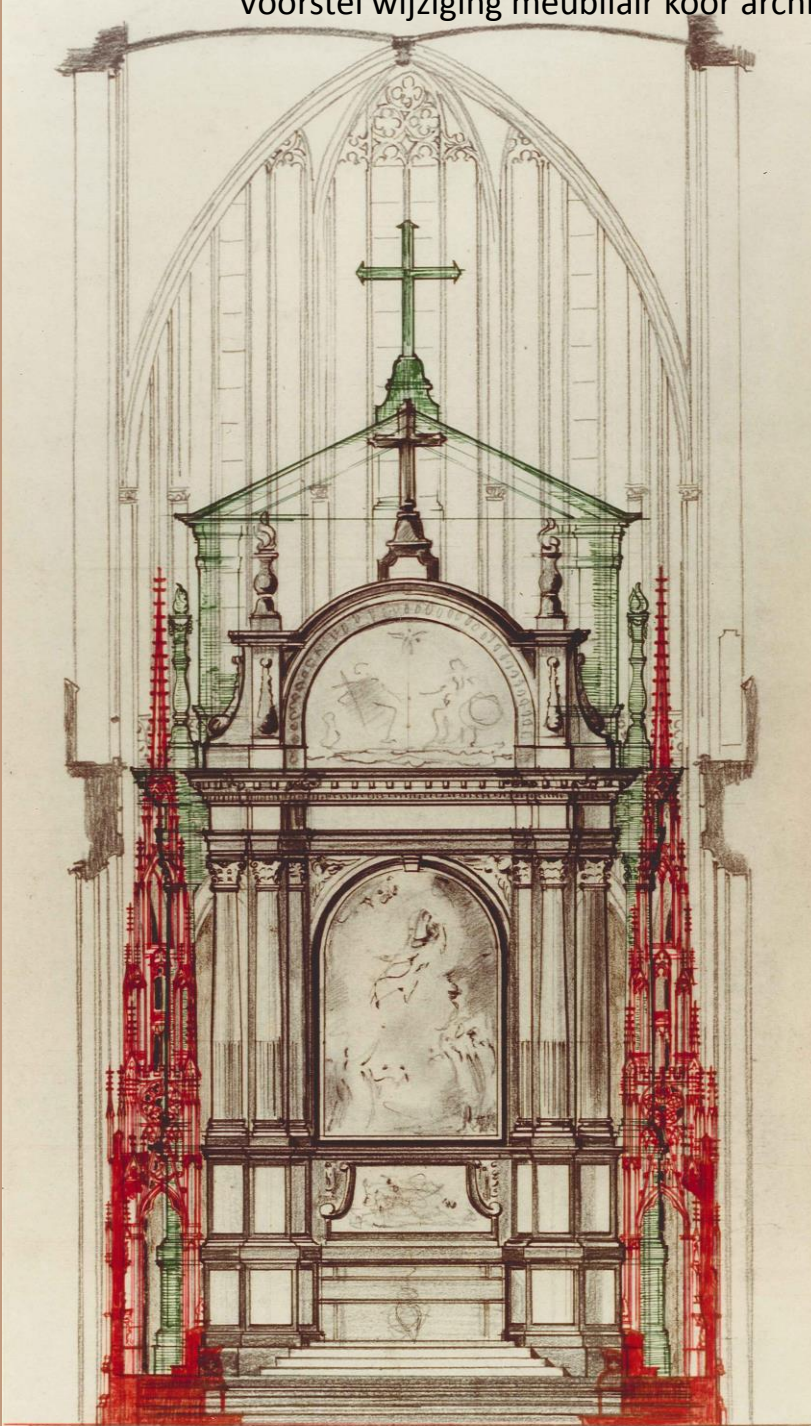
Gewelsschildering ca. 1472-1479
Zuidzijbeuk
Restauratie BML 1990
Foto Oswald Pauwels voor M&L

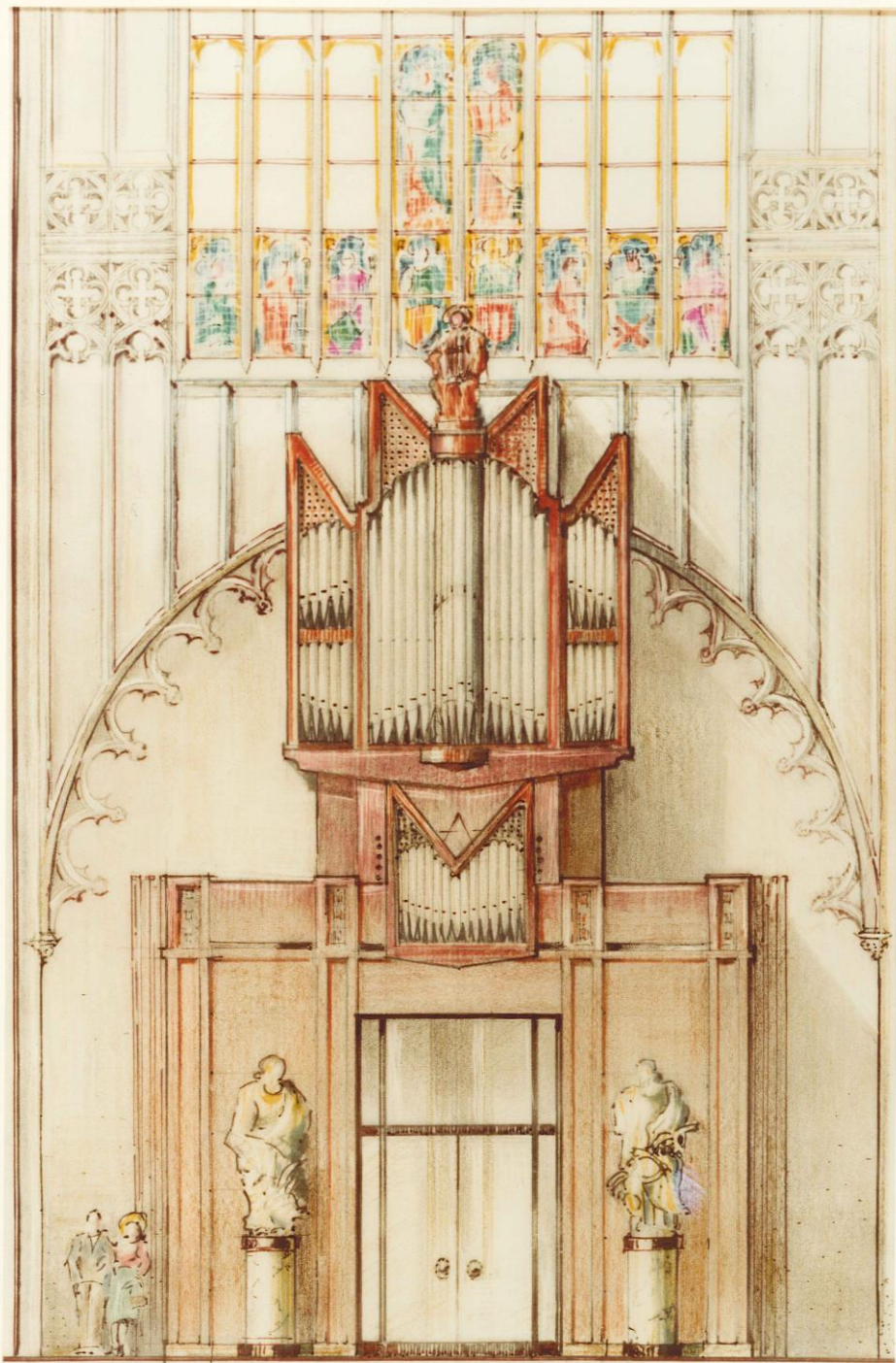

Voorstel herinrichting koor architecten J. Stijnen en G. Derks, ca. 1978

APA

Voorstel wijziging meubilair koor architecten J. Stijnen en G. Derks, ca. 1978. APA

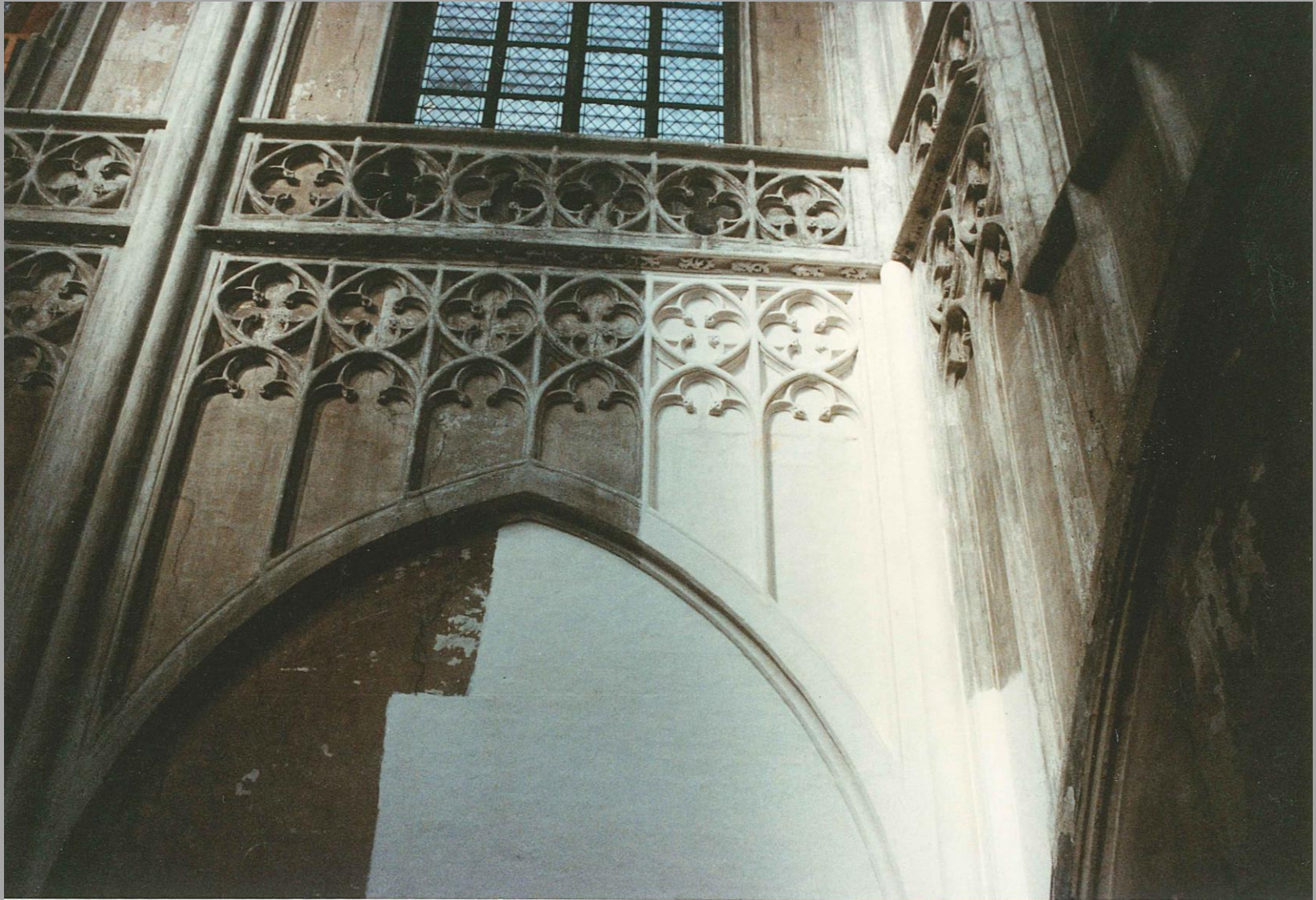
Voorstel nieuw tochtportaal in zuidtransept
Architecten J. Stijnen en G. Derks, ca. 1978.
APA

Onderzoek gewelfsleutels koor 1990
Foto Ondernemingen Versraete & Vanhecke

Proefvlak behandeling muren met kalkverf in noordtransept 1990
Foto Agentschap Onroerend Erfgoed

Proefvlak behandeling muren met kalkverf in noordtransept 1990
Foto Agentschap Onroerend Erfgoed

Voltooiing restauratie koor 1993. Foto Stefaan Dewickere voor Provinciebestuur Antwerpen

Kathedraalinterieur na restauratie
Nieuwe liturgische inrichting 1993
Foto Stefaan Dewickere

Kapel Heilig Hart van Maria
Foto Stefaan Dewickere

Restauratie koorkapellen en - omgang 1996-2015
Foto Toon Grobet 2015

Restauratie koorkapellen en - omgang 1996-2015
Foto Toon Grobet 2015